

۲۱۳۸۳۳۵



توقنایه

تقدرای

برای وقت آرای برگزیده جشنواره رای

محاکم دادستری استان تهران

سال ۱۳۹۸

به کوشش:

احسان منفردی - بدیع فقی

اداره پژوهش دادستری کل استان تهران

سرشناسه	: جشنواره رای محاکم دادگستری کل استان تهران (نخستین : ۱۳۹۸) تهران
عنوان و نام پدیدآور	: نقد رای: بررسی و نقد آرای برگزیده جشنواره رای محاکم دادگستری استان تهران سال ۱۳۹۸ / به کوشش احسان مظفری، بدیع فتحی؛ صاحب اثر اداره پژوهش دادگستری کل استان تهران؛ ویراستار عبدالحمید ربیع نیا.
مشخصات نشر	: تهران: قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۴۶۳ ص:، ۱۴/۵×۲۱ سم.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۲۰۸-۶
وضعیت فهرست	: فیفا
نویسی	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۴۵۱-۴۶۳
عنوان دیگر	: بررسی و نقد آرای برگزیده جشنواره رای محاکم دادگستری استان تهران سال ۱۳۹۸.
موضوع	: آرای حقوقی — ایران — تفسیر و استنباط
موضوع	: Judgments -- Interpretation and construction -- Iran
موضوع	: Iran -- Verdicts
موضوع	: دادنامه‌ها — ایران
موضوع	: رویه قضایی — ایران — تفسیر و استنباط
موضوع	: Jurisprudence -- Iran -- Interpretation and construction
موضوع	: Crime law -- Iran -- Cases
موضوع	: حقوق جزا — ایران — دعاوی
موضوع	: Criminal law -- Iran -- Digests
شناسه زده	: مظفری، احسان، ۱۳۵۱-، گردآورنده
شناسه افزوده	: جی، بدیع، ۱۳۶۲-، گردآورنده
شناسه افزوده	: ایران، وزارت دادگستری دادگستری کل استان تهران، مدیریت آموزش اداره پژوهش و اطلاع علمی
شناسه افزوده	: ایران، قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات
رده بندی کنگره	: K۲۱۷۸۱
رده بندی دیویی	: ۴۱/۵۰۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۸۲۸

وبسایت: <http://judpub.ir> کدپست: ۱۵۹۹۶۵۳۳۱۶ تلفن: ۸۸۱۹۹۹۰۴ - ۰۲۱



مرکز مطبوعات و انتشارات نشانی: تهران، خیابان حافظ، نبش خیابان سمن، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه قوه قضائیه

عنوان: نقد رای: بررسی و نقد آرای برگزیده جشنواره رای محاکم دادگستری استان تهران سال ۱۳۹۸

صاحب اثر: اداره پژوهش دادگستری کل استان تهران

به کوشش: احسان مظفری، بدیع فتحی

صفحه آرای: مژگان کاظمی

ناشر: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۲۰۸-۶

قیمت: ۶۸۰/۰۰۰ ریال

تیراژ و نوبت چاپ: ۵۰۰ نسخه - چاپ اول - مهر ۱۳۹۹

مرکز بخش، فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان حافظ، نبش خیابان سمن، ساختمان شماره ۳ قوه قضائیه

شماره‌های تماس: ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۰۴ - ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۱۳

فهرست کلی مطالب

۱۱.....	دیباچه
۱۳.....	مقدمه
۱۷.....	فصل نخست: آرای محاکم حقوقی و خانواده
۲۳۵.....	فصل دوم: آرای محاکم کیفری
۳۰۷.....	فصل سوم: قرار نهایی دادسرا
۴۵۱.....	فهرست کبی مناع و مآخذ

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های ارتقاء کارایی نظام عدالت‌محور و قضات در صدور «آرای جریان‌ساز» و «پیش‌برنده» نظام حقوقی، برگزاری جشنواره رأی می‌باشد. برگزاری هدفمند جشنواره رأی عامل مؤثری در ارتقای کارایی نظام قضایی به شمار می‌آید. برگزیده رأی، سند افتخار قاضی شد می‌توان امیدوار بود که نظام حقوقی ما به سوی توسعه گام بر می‌دارد. جایگاه قوه قضاییه در میان دانشگاه و مردم در گرو آرای متعادلانه عادلانه است و از این رو برگزاری جشنواره رأی فرصت بزرگی است برای به چالش ویرایی بلند از دستگاه قضایی در ذهن مردم و پژوهشگران. بی‌گمان الزام قانونگذار، در انتشار آرای قضایی برابر بند ۴ ماده ۲۱۱ قانون برنامه پنجم توسعه، در همین راستا باید ارزیابی کرد.

در کنار جشنواره رأی، نقد آرای دادگاه نیز مورد توجه قرار گیرد. امروزه نقد آرای قضایی به یکی از روش‌های مرسوم ارزش حقوق در کشورهای صاحب سبک و دارای نظام حقوقی تبدیل شده است. این سنت بیش از همه در کشور فرانسه مورد توجه قرار گرفته شده و هدف از آن از یک سو، نظارت بر آرای دادگاه‌ها توسط جامعه دانشگاهی و از سوی دیگر ایجاد ارتباط میان محاکم دادگستری و محافل علمی است. این شیوه مرسوم در کشورهای اروپایی، کمتر در ایران مورد توجه قرار گرفته شده است و تنها به صورت پراکنده در این مورد کارهایی صورت گرفته است. برای نمونه، سابقاً معاونت آموزش کتاب نقد و توصیه روی قضایی را زیر نظر مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان منتشر نمود که مورد استقبال نیز واقع شد.

به طور کلی نقد و تحلیل آرای قضایی می‌تواند موجب تبیین نقاط قوت و ضعف یک رأی گردد که این امر علاوه بر جنبه‌های آموزش و تأثیرگذاری در ایجاد رویه قضایی، موجب تقویت و غنای علمی آراء خواهد بود. افزون بر این، چنان‌که می‌دانیم یک رأی قضایی آیینه تمام‌نمای یک سنت حقوقی اعم از مطالعات حقوقی و فقهی، تلاش قانونگذاران، احقاق عدالت و فصل خصومت در هر جامعه‌ای به حساب می‌آید و از این رو، نقد آرای قضایی را می‌توان به نوعی تعیین حدود و

ثغور هر کدام از موارد یاد شده به حساب آورد. همچنین به باور حقوقدانان، نقد آرای قضایی می‌تواند نمایانگر جایگاه و نقش و تأثیر راه حل قضایی ارائه شده در نظم حقوقی، اجتماعی، اخلاقی و سایر حوزه‌های متأثر از آن باشد و این موضوع اهمیت آرای قضایی در تبیین نظم حاکم بر جامعه را نشان می‌دهد و در عین حال نقد آرای قضایی نیز اهمیت خود را بیشتر نشان خواهد داد.

در نقد آرای قضایی شیوه‌های مختلفی را می‌توان اتخاذ نمود و علاوه بر آن، یک رأی را می‌توان از جنبه‌های مختلفی اعم از شکلی و محتوایی مورد بررسی قرار داد. اما به طور کلی یک نقد رأی مطلوب مجموعه و پیکره‌ای منظم و منطقی شامل عناوین پلان، مقدمه، بدنه یا متن، سرانجام و نتیجه‌گیری است. بنابراین می‌توان گفت که نقد آرای قضایی کوششی نظری است که با شناسایی و معرفی رویکردهای نظری مرتبط با موضوع رأی، آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

معاونت منابع انسانی دادگستری کل استان تهران با هدف بهبود در کیفیت صدور آرای قضایی به منظور ارتقای کیفیت آراء، با عنوان «جشنواره رأی» به اجرا گذاشته است که اولین دوره جدید آن از سال ۱۳۹۰ آغاز شده و امید است که در سال‌های آتی نیز این امر مهم به طور مستمر و با نام «دادگستری» تداوم یابد. در این برنامه شیوه کار به این صورت بود که در ابتدا فراخوان ارسال آراء برای قضات دادگستری استان تهران ارسال شد که بر طبق آن قضات محتجم، در رأی قطعی خود را در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷ به این معاونت ارسال نمایند. حدود ۳۰ رأی با موضوعات مختلف فرستاده شد. پس از مطالعه آرای واصله توسط واحد پژوهش دادگستری استان تهران، آراء با موضوعات مختلف (مسئولیت مدنی، تعهدات و قراردادها، اسناد تجاری، شرکت‌ها، مالکیت فکری، حقوق اقتصادی، آیین دادرسی قتل، علاوه بر مواردی، جرایم رایانه‌ای و ...) تقسیم‌بندی و تفکیک شدند.

سپس کارگروهی برای نظام ارزشیابی و تعیین داوران تشکیل شد. در همین راستا یک فرم ارزشیابی تهیه شد و نیز بنا شد که داوری در دو سطح صورت گیرد. در مرحله اول داوری توسط یک نفر از استادان برجسته صورت گیرد و وی ۳۰ درصد آرای ارسالی را انتخاب کند و مرحله دوم داوری هیأتی متشکل از ۵ نفر از قضات و استادان باشد. پس از وصول نظر داوران، ترکیب هیأت پنج نفره

داوران در گروه‌های سه‌گانه (محاکم حقوقی و خانواده، دادگاه‌های کیفری و دادرسی) مشخص شد. آرای برگزیده مرحله اول برای هر هیأت ارسال شد و سپس در طی دو جلسه با حضور در مدیریت آموزش و پژوهش دادگستری استان تهران، آرای برگزیده گروه‌های سه‌گانه یاد شده انتخاب شد.

در گروه دادگاه حقوقی و خانواده به ترتیب آرای زیر برگزیده شد:

(۱) دادنامه شماره ۹۶۰۹۹۷۰۲۲۷۲۰۰۱۱۱ شعبه ۱۲ دادگاه عمومی حقوقی مجتمع قضایی شهید بهشتی تهران؛ رئیس شعبه جناب آقای درج تقی‌زاده.

(۱) دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۹۴۳۵۰۱۱۰۱ شعبه ۲۲۹ دادگاه عمومی حقوقی مجتمع قضایی شهید مطهری تهران؛ رئیس شعبه جناب آقای عبدالرحمان عابدی.

(۳) دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۲۹۹۰۰۰۴۰ شعبه ۲ دادگاه عمومی حقوقی بخش خاوران تهران؛ رئیس شعبه جناب آقای مجید عزیزبانی.

در گروه دادگاه‌های کیفری نیز آرای زیر به ترتیب واجد عنوان رأی برگزیده شدند:
(۱) دادنامه شماره ۹۰۰۹۱۷۲۱۳۰۲۰۰۰۶۹ شعبه ۱۰۶۳ دادگاه کیفری دو مجتمع قضایی امور اقتصادی تهران؛ رئیس شعبه جناب آقای محمدهادی فضلعلی.

(۲) دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۲۱۹۱۷۰۰۰۰۱ شعبه ۱۰۶۳ دادگاه کیفری دو مجتمع قضایی شهید قدوسی تهران؛ رئیس شعبه جناب آقای محبوب افراسیاب.

(۳) دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۲۱۴۱۰۱۴۸۲ شعبه ۱۱۴۱ دادگاه کیفری دو مجتمع قضایی شهید مطهری تهران؛ رئیس شعبه جناب آقای محمدریزی.
در گروه دادرسی نیز آرای برگزیده به ترتیب به قرار زیر است:

(۱) قرار نهایی شماره ۹۷۰۹۹۷۰۲۴۵۷۰۰۵۲۹ شعبه ۵ دادرسی ناحیه دو تهران؛ بازپرس شعبه جناب آقای حسین اعظمی چهاربرج.

(۲) قرار نهایی شماره ۹۷۰۹۹۷۲۱۲۶۲۰۰۰۱۹ شعبه ۲ دادرسی ناحیه بیست و دو تهران؛ بازپرس شعبه جناب آقای بهنام غفاری فارسانی.